

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE
PENTRU INTERPRETAREA
prevederilor articolelor 116 alin.(2) și (4) și 136 alin.(1) din Constituție
(extinderea mandatului unor judecători până la numirea succesorilor)
(Sesizarea nr. 15b/2016)

CHIȘINĂU

12 mai 2016

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:

Dlui Alexandru TĂNASE, *președinte*,
Dlui Aurel BĂIEȘU,
Dlui Igor DOLEA,
Dlui Tudor PANȚÎRU,
Dlui Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dlui Teodor Papuc, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 12 martie 2016
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea Curții Supreme de Justiție, depusă la Curtea Constituțională la 12 martie 2016, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit. b) din Constituție, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 38 alin. (1) lit. d) și 39 din Codul jurisdicției constituționale, pentru interpretarea articolelor 116 alin. (2) și (4) și 136 alin. (1) din Constituție.

2. Autorul sesizării solicită interpretarea articolelor 116 alin. (2) și (4) și 136 alin. (1) din Constituție, prin prisma următoarelor întrebări:

„1. Sunt în drept judecătorii Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorilor, precum și judecătorii Curții Constituționale să-și exercite mandatul până la ocuparea funcției de către succesorii de competență, în cazul în care termenul legal de exercitare a mandatelor lor a expirat, iar succesorii de competență nu au fost desemnați sau nu au început să-și exercite mandatele?

2. Care este autoritatea competentă să decidă continuarea exercitării mandatelor judecătorilor până la ocuparea funcției lor de către succesorii de competență?”

3. Prin decizia Curții Constituționale din 23 martie 2016, sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudica fondul cauzei.

4. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului.

5. La ședința publică a Curții, în cadrul căreia a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, au fost prezenți dl Valentin Lastavețchi, șef al Secretariatului Curții Supreme de Justiție, dl Sergiu Bivol, șef de secție în cadrul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, și dl Eduard Serbenko, viceministru al justiției, reprezentantul Guvernului la Curtea Constituțională.

ÎN FAPT

6. Judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorii celorlalte instanțe judecătorești sunt numiți în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

7. Judecătorii de drept comun își pot exercita mandatul, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, până la atingerea vârstei de 65 de ani.

8. Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți în funcție, câte doi, de Parlament, Guvern și Consiliul Superior al Magistraturii, pentru un mandat de 6 ani.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M. O., 2016, nr.69-77) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 116 Statutul judecătorilor

„[...]

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sînt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție până la atingerea plafonului de vîrstă, stabilit în condițiile legii.

[...]

(4) Președintele, vicepreședinții și judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție de Parlament la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Ei trebuie să aibă o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani.”

Articolul 136 Structura [Curții Constituționale]

„(1) Curtea Constituțională se compune din 6 judecători, numiți pentru un mandat de 6 ani.

(2) Doi judecători sînt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (M.O., 2002, nr. 117-119, art. 946) sunt următoarele:

Articolul 11 Numirea judecătorului în funcție

„(1) Judecătorii judecătoriilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații selectați, care întrunesc condițiile specificate la art.6, se numesc în funcția de judecător inițial pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii sînt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

(2) Judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți de către Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

[...]”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 789 din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (M.O., 2003, nr. 196-199, art. 764) sunt următoarele:

Articolul 10 Durata mandatului judecătorilor Curții Supreme de Justiție

„Judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vîrstă – 65 de ani.”

ÎN DREPT

12. Din conținutul sesizării, Curtea observă că se ridică problema de a stabili dacă judecătorul instanței de drept comun și al instanței de contencios constituțional al cărui mandat a expirat poate să își exercite activitatea până la numirea unui nou judecător.

13. Astfel, sesizarea se referă, în esență, la principiul preeminenței dreptului, precum și la asigurarea unei justiții eficiente și efective.

A. ADMISIBILITATEA

14. În conformitate cu decizia sa din 23 martie 2016, Curtea a reținut că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, articolului 4 alin.(1) lit. b) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin.(1) lit. b) din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea privind interpretarea Constituției ține de competența Curții Constituționale.

15. Articolele 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale conferă Curții

Supreme de Justiție (în continuare - CSJ) dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

16. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. b) din Constituție presupune stabilirea sensului autentic și deplin al normelor constituționale, care poate fi realizată prin interpretarea textuală sau funcțională, în măsura în care poate fi dedusă din textul Constituției, ținând cont de caracterul generic al normei și situațiile complexe în care norma trebuie aplicată.

17. Curtea menționează că aspectele abordate în sesizare se referă la extinderea mandatului expirat al judecătorilor de drept comun și al judecătorilor constituționali, până la înlocuirea lor.

18. Curtea reține că a interpretat anterior unele prevederi ale articolului 116 din Constituție, atât separat, cât și în procesul controlului constituționalității unor legi care vizează sistemul judecătoresc. Totuși, aspectele invocate de către autorii sesizării nu au făcut obiectul interpretării Curții Constituționale.

19. Curtea notează că sesizarea nu poate fi respinsă ca inadmisibilă și nu există niciun temei de sistare a procesului, în conformitate cu prevederile articolului 60 din Codul jurisdicției constituționale.

20. Prin urmare, Curtea va interpreta normele invocate în raport cu principiul preeminenței dreptului.

B. FONDUL CAUZEI

1. Argumentele autorului sesizării

21. CSJ susține că situațiile în care este tergiversată numirea în funcție a judecătorilor de drept comun și a judecătorilor constituționali pot genera disfuncții grave în activitatea puterii judecătorești și a Curții Constituționale.

22. În argumentarea necesității prelungirii mandatului judecătorilor până la ocuparea funcției de către succesorii lor, CSJ face analogia cu reglementările constituționale în baza cărora mandatul parlamentarilor se prelungește până la întrunirea noului Parlament, iar mandatul Președintelui Republicii Moldova până la depunerea jurământului de către Președintele nou-ales.

23. De asemenea, CSJ invocă faptul că Guvernul își exercită mandatul până la data validării alegerilor pentru un nou Parlament, îndeplinind doar funcțiile de administrare a treburilor publice până la depunerea jurământului de către membrii noului executiv.

24. CSJ subliniază că Legea fundamentală nu prevede o normă similară privind prelungirea de drept a mandatelor judecătorilor Curții Constituționale și a judecătorilor de drept comun. Acest fapt ar putea aduce atingere principiilor separației puterilor, independenței puterii judecătorești și dreptului de acces la justiție.

2. Argumentele autorităților

25. Președintele Republicii Moldova, în opinia sa, consideră că pentru asigurarea temeinică și legală a conceptului de „tribunal instituit prin lege” organizarea judecătorească trebuie reglementată de o lege care emană de la Parlament. Participarea la soluționarea unei cauze a unui judecător al cărui mandat a expirat nu se încadrează în noțiunea menționată mai sus.

26. Potrivit opiniei Guvernului, în virtutea principiilor independenței și inamovibilității judecătorilor, fiecare judecător își exercită propriul mandat. Nici un judecător nu poate fi numit pentru a încheia mandatul altui judecător încetat înainte de termen și nici un judecător nu poate fi obligat să activeze într-o judecătorie până va fi numit alt judecător în locul său. O asemenea interpretare ar constitui o încălcare gravă a principiului independenței justiției în general și al independenței judecătorului în special. Menținerea „artificială” în funcția de judecător a unei persoane care nu corespunde cerințelor pentru această funcție, pe motiv că încă nu a fost numit un alt judecător pentru judecătoria respectivă, ar periclita grav imaginea justiției și ar crea dubii în privința corectitudinii actului de justiție.

27. Cu referire la judecătorii constituționali, Guvernul consideră binevenită continuarea mandatelor expirate ale acestora până la desemnarea succesorilor în funcție, însă acest lucru trebuie reglementat prin lege, nu prin interpretarea textului constituțional.

28. Parlamentul nu a comunicat nici o opinie.

3. Aprecierea Curții

29. Curtea observă că dispozițiile articolului 116 din Constituție, a căror interpretare se cere, prevăd faptul că judecătorii instanțelor judecătorești pot activa în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, stabilit în condițiile legii.

30. Spre deosebire de reglementarea duratei activității în funcție a judecătorilor de drept comun, textul articolului 136 din Legea fundamentală privind structura Curții Constituționale nu instituie o limită de vârstă până la care pot activa judecătorii constituționali, ci doar stabilește durata mandatului, de 6 ani.

3.1. Principii generale

31. Una din condițiile valorii preeminenței dreptului este ca autoritățile statale să ofere o protecție efectivă drepturilor persoanelor. În acest sens, trebuie asigurate mijloace de soluționare a litigiilor *bona fide* pe care părțile nu le pot soluționa singure, fără vreun cost prohibitiv sau o întârziere excesivă. Cei care realizează, în general, acest deziderat sunt judecătorii, iar modul în care este reglementată activitatea judecătorilor are repercusiuni directe asupra justițiabililor și a drepturilor lor.

32. Numirea și destituirea din funcție a judecătorilor trebuie să aibă la bază principiul legalității. În jurisprudența sa Curtea a subliniat că Președintele țării nu va proceda la numirea sau la eliberarea din funcție a judecătorului fără a i se fi prezentat, în acest sens, o propunere din partea Consiliului Superior al Magistraturii. De asemenea, numirea judecătorilor trebuie să aibă loc în termenul legal, iar autoritățile implicate în procesul numirii trebuie să respecte acest termen cu strictețe (HCC nr. 9 din 27 mai 2003).

33. Legislatorul constituant a stabilit atribuții clare pentru fiecare autoritate implicată în numirea și destituirea judecătorilor, în vederea exercitării unor opțiuni echilibrate.

34. În Hotărârea nr. 23 din 9 noiembrie 2011 privind interpretarea articolului 116 alin. (4) din Constituție, Curtea a statuat că la stabilirea raporturilor dintre puteri Constituția organizează cooperarea acestora, potrivit atribuțiilor lor, astfel încât să existe un echilibru, în vederea evitării deciziilor discreționare și a abuzurilor. Toți participanții la procesul de numire a judecătorilor se supun prevederilor constituționale și trebuie să respecte normele legale referitoare la interacțiunea lor.

35. Cu referire la standardele internaționale privind durata mandatului judecătorilor, Curtea reamintește Recomandarea nr. (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (adoptată de Comitetul de Miniștri în data de 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor), care prevede:

„49. Siguranța mandatului și inamovibilitatea sunt elemente cheie ale independenței judecătorilor. În consecință, **judecătorii ar trebui să aibă garantat mandatul până la o vârstă obligatorie de pensionare, unde aceasta există.**

50. Condițiile de exercitare a funcției judiciare trebuie să fie stabilite prin lege. Unei numiri permanente nu i se poate pune capăt decât numai în cazuri de încălcări grave ale reglementărilor de natură disciplinară sau penală stabilite prin lege, sau în cazul în care judecătorul nu mai poate exercita atribuțiile judiciare. O pensionare anticipată poate fi posibilă numai la cererea judecătorului în cauză sau numai pe motive medicale.”

36. Opinia nr. 1 (2001) privind standardele referitoare la independența judiciarului a Consiliului consultativ al judecătorilor europeni menționează, la paragraful 48, că:

„Practica europeană constă în numirea [judecătorilor] pe întreaga perioadă până la împlinirea vârstei de pensionare. Această abordare este cea mai puțin problematică din perspectiva independenței.”

37. Aceleași raționamente se cuprind și în Raportul Comisiei de la Veneția privind independența sistemului judiciar (CDL-AD(2010)004), raport adoptat la cea de-a 82-a sesiune plenară (Veneția, 12-13 martie 2010).

38. Totodată, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, organul care asigură accesul la justiție în condițiile unui proces

echitabil nu trebuie să fie numai o instanță instituită prin lege, ci una independentă și imparțială. În evaluarea acestor criterii ale procesului echitabil, Curtea Europeană a statuat că scopul cerinței „instituit prin lege” din articolul 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este de a asigura că „organizarea judecătorească în cadrul unei societăți democratice nu depinde de discreția executivului, ci este statuată prin lege de către Parlament” (*Zand v. Austria*, cererea nr.7360/76, Raportul Comisiei din 12 octombrie 1978). În acest sens, expresia „instituită de lege” din articolul 6 al Convenției se referă nu doar la baza legală a existenței „instanței”, **ci și la componența ședinței în fiecare cauză** (*Posokhov v. Federația Rusă*, hotărâre din 4 martie 2003, §39). Clauza instituirii prin lege a unei instanțe trebuie să satisfacă o serie de condiții cum ar fi independența membrilor săi și **durata mandatului lor**, imparțialitatea și existența garanțiilor procedurale (*Coëme și alții v. Belgia*, hotărâre din 20 iunie 2000, §99). Astfel, cu referire la durata mandatului judecătorilor de drept comun, Curtea Europeană a reținut în cauza *Gurov v. Moldova* că nu putea fi considerată ca „instanță instituită prin lege” completul de judecători al unei curți de apel care a judecat cauza la nivel național, deoarece **nu a existat temeiuri legale pentru participarea la examinarea cauzelor a unui judecător al cărui mandat a expirat** (hotărârea din 11 iulie 2006, §34).

39. Așadar, pentru a corespunde exigențelor Convenției Europene, exercitarea funcției de judecător după expirarea mandatului urmează a fi stabilită de lege.

3.2. Aplicarea principiilor în prezenta cauză

40. Curtea va distinge situația judecătorilor de drept comun de situația judecătorilor constituționali, din punctul de vedere al prelungirii mandatului lor, motiv pentru care va analiza distinct problemele invocate de către autorul sesizării.

3.2.1. Cu privire la posibilitatea prelungirii mandatului expirat al judecătorilor de drept comun până la înlocuirea lor

41. Textul articolului 116 alin. (2) din Constituție stabilește expres faptul că judecătorii sunt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, stabilit în condițiile legii. În acest sens, potrivit articolului 11 din Legea cu privire la statutul judecătorilor, aceștia sunt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani.

42. Potrivit limitelor competenței sale, în constatarea constituționalității sau neconstituționalității unui act normativ, Curtea trebuie să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei deduse judecății. În acest sens, Curtea trebuie să evidențieze instituția transferului judecătorilor la alte instanțe.

43. Astfel, articolul 20¹ alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului stabilește că, în cazul în care instanțele judecătorești nu pot funcționa normal din cauza incapacității din motive de sănătate a judecătorilor de a-și exercita atribuțiile timp de 6 luni, **din cauza existenței unor posturi vacante**, din cauza volumului mare de activitate al instanței judecătorești sau din alte asemenea cauze, președintele instanței judecătorești poate solicita Consiliului Superior al Magistraturii transferul pe termen limitat al judecătorilor din cadrul altor instanțe.

44. Circumstanța de fapt privind posibilitatea transferului judecătorilor de la o instanță la alta, până la numirea unui nou judecător, constituie un motiv pentru care Curtea va distinge între judecătorii judecătoriilor și ai curților de apel, pe de o parte, și judecătorii CSJ, pe de altă parte.

45. Conform articolului 116 alin. (4) din Constituție, judecătorii CSJ sunt numiți în funcție de Parlament la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Acești judecători trebuie să aibă o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani.

46. Având în vedere statutul CSJ de instanță supremă de drept comun, unica instanță judecătorească de acest grad, instituția transferului nu are incidență în situația judecătorilor CSJ. În cazul în care intervine vacanța funcției pentru un judecător al CSJ, locul acestuia nu poate fi ocupat prin transfer de un judecător de la o altă instanță. Cauzele lui ar putea fi preluate doar de către un alt judecător de la CSJ sau de un nou judecător numit de Parlament pentru această funcție.

47. În situațiile în care ar interveni vacanța funcției pentru judecătorii din cadrul judecătoriilor și curților de apel, soluționarea cauzelor ce le-au fost repartizate nu va fi prejudiciată decât atunci când există un număr insuficient de judecători la celelalte instanțe, de unde ar putea fi transferați alți judecători.

48. Date fiind rațiunile exprimate mai sus, Curtea nu consideră necesară prelungirea mandatului expirat al judecătorilor instanțelor inferioare.

49. În privința judecătorilor CSJ, Curtea trebuie să țină cont de circumstanțele de fapt ale imposibilității transferului altor judecători la CSJ și de acțiunea întârziată a Parlamentului privind numirea în funcție a judecătorilor, în anumite cazuri, realitate relevantă și de autorul sesizării. În acest sens, Curtea constată situația net diferită în care se află judecătorii instanței supreme, în comparație cu ceilalți judecători de drept comun.

50. Rolul CSJ de instanță judecătorească supremă se manifestă, potrivit articolului 1 alin. (2) din Legea nr. 789 din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, prin asigurarea aplicării corecte și uniforme a legislației de către toate celelalte instanțe judecătorești, prin soluționarea litigiilor apărute în cadrul aplicării legilor și prin garantarea responsabilității statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

51. Orice inacțiune sau acțiune întârziată a Parlamentului în procedura numirii în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție este contrară principiului loialității constituționale, pentru că periclitează una dintre

valorile fundamentale ale Constituției: preeminența dreptului. Concluzia se referă și la autoritățile implicate în procedura numirii judecătorilor instanțelor inferioare.

52. Prin urmare, Curtea trebuie să ofere o soluție care nu aduce atingere valorii preeminenței dreptului.

53. Curtea subliniază că, în acest caz, soluția care salvgardează această valoare presupune lipsa oricăror impedimente în activitatea instanței supreme și, deci, o nealterare a caracterului echitabil al proceselor. Așadar, procedura diferită de numire în funcție a judecătorilor CSJ determină posibilitatea extinderii mandatului și după ce intervine vacanța funcției, până la înlocuirea lor, pentru a nu fi create impedimente pentru funcționarea eficientă a acestei autorități.

54. Totodată, Curtea menționează că, în cazul în care intervine vacanța funcției pentru mai mulți judecători ai CSJ, succesorii lor, numiți de Parlament, își vor ocupa funcțiile în ordinea în care a intervenit vacanța.

3.2.2. Cu privire la posibilitatea prelungirii mandatului judecătorilor Curții Constituționale până la înlocuirea lor

55. Pentru buna-desfășurare a activității autorităților statale, rolul curților constituționale este unul esențial și definitoriu și reprezintă un pilon de susținere a democrației, garantând egalitatea în fața legii, drepturile omului și libertățile fundamentale.

56. Controlul de constituționalitate reprezintă o competență conferită Curții Constituționale inclusiv pentru asigurarea eficientă a separației și echilibrului puterilor într-un stat democratic. În acest sens, în Hotărârea nr.6 din 16 mai 2013, Curtea a menționat: „Curtea Constituțională *eo ipso* nu poate fi nefuncțională”.

57. Potrivit articolului 136 din Constituție, Curtea Constituțională este compusă dintr-un număr de șase judecători numiți pentru un mandat de 6 ani. Doi judecători sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii.

58. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că legislatorul constituant a pus bazele unui echilibru teoretic în cadrul instituției Curții Constituționale, manifestat prin numirea judecătorilor de către trei autorități statale, reprezentante ale celor trei puteri clasice: Parlamentul, ca reprezentant al puterii legislative, Guvernul, ca reprezentant al puterii executive, și Consiliul Superior al Magistraturii, ca garant al independenței puterii judecătorești (a se vedea Hotărârea nr. 6 din 16 mai 2013 privind controlul constituționalității alineatului (4) al articolului 23 din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională).

59. Curtea reține că stabilirea în Constituție a procedurii de desemnare a judecătorilor constituționali constituie o garanție a independenței acestora și a exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor ce le revin conform Legii fundamentale. Totodată, Curtea observă că această funcție este una de rang înalt în cadrul autorităților statului, rolul său fundamental derivând din

competențele care revin Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, menită să garanteze supremația Constituției. În conformitate cu articolul 137 din Constituție, pe durata exercitării mandatului judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili, independenți și se supun doar Constituției.

60. Pentru a ocupa funcția de judecător constituțional, o persoană trebuie să îndeplinească anumite condiții de numire, respectiv pregătire juridică superioară, cel puțin 15 ani vechime în activitatea juridică, în învățământul juridic sau în activitatea științifică și înaltă competență profesională.

61. Din analiza dispozițiilor constituționale și legale rezultă că, în exercitarea mandatului său, judecătorul constituțional exercită competențe jurisdicționale supuse regulilor care guvernează un proces echitabil. Astfel, pentru asigurarea unui echilibru instituțional, Curtea trebuie să activeze în componență deplină.

62. Potrivit articolului 20 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, în cazul încetării mandatului judecătorului, președintele Curții sesizează autoritatea competentă în termen de cel mult 3 zile de la data declarării vacanței funcției, solicitându-i să numească un nou judecător. Autoritatea competentă numește judecătorul în termen de 15 zile de la data sesizării Președintelui Curții Constituționale.

63. Curtea subliniază că, în pofida prevederilor legale, care instituie pentru autoritățile competente termene exprese de a numi judecătorii constituționali, practica demonstrează că judecătorii Curții Constituționale sunt numiți după o perioadă considerabilă de la expirarea mandatului predecesorilor.

64. În acest context, Curtea reține că, potrivit articolului 23 alin. (3) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, cvorumul pentru plenul Curții Constituționale este de două treimi din numărul judecătorilor ei. Sintagmei „numărul judecătorilor Curții” trebuie să i se atribuie valoarea de șase, prevăzută de articolul 136 alin. (1) din Constituție, dat fiind obiectivul asigurării echilibrului (teoretic) menționat mai sus.

65. În acest sens, Constituția nu admite disfuncționalități în exercitarea jurisdicției constituționale datorate inacțiunii autorităților care numesc judecătorii Curții Constituționale. Or, tergiversarea numirii unui judecător nou după expirarea mandatului unui judecător al Curții Constituționale periclitează activitatea acestei autorități, care garantează supremația Constituției, realizarea principiului separației puterilor în stat și responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

66. Prin urmare, Curtea reține că, în vederea evitării obstacolelor care pot interveni în buna-funcționare a Curții, **judecătorul constituțional al cărui mandat a expirat își exercită atribuțiile până la depunerea jurământului de către succesorul său în funcție.**

67. În acest sens, Curtea reține și prevederile art. 7 alin. (3) din Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de

demnitate publică, potrivit căroră, în cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră sau a expirat, iar succesorul de competență nu intră în exercitarea mandatului, **demnitarul continuă să-și exercite mandatul până la ocuparea funcției de către succesorul de competență.**

68. De asemenea, Curtea consideră ca fiind relevante dispozițiile articolului 23 § 3 din Convenția Europeană, care stabilesc că „Judecătorii [Curții Europene] rămân în funcție până la înlocuirea lor. [...]”. Un alt reper poate constitui și experiența altor state, în particular articolul 4 alin. (4) al Legii cu privire la Curtea Constituțională Federală a Germaniei, potrivit căruia judecătorii acestei instanțe continuă să-și îndeplinească funcțiile până la numirea succesorilor lor.

69. Curtea reține că doar prin aplicarea acestui mecanism va fi evitată prejudicierea funcționării instanței de contencios constituțional și încălcarea principiului independenței acesteia.

70. Totodată, Curtea relevă că autoritățile care au competența numirii judecătorilor constituționali trebuie să acționeze în spiritul loialității constituționale și al principiului legalității, prin numirea noilor judecători în funcție în termenul stabilit de lege.

71. Curtea subliniază că până la amendarea cadrului normativ relevant de către Parlament în spiritul prezentei hotărâri vor fi puse în aplicare atât dispozitivul, cât și considerentele sale.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit. b) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. În sensul articolului 116 alin. (2) și alin. (4) din Constituție, judecătorul Curții Supreme de Justiție al cărui mandat a expirat odată cu atingerea plafonului pentru limită de vârstă își exercită activitatea până la numirea unui nou judecător.

2. În sensul articolului 136 alin. (1) din Constituție, judecătorul Curții Constituționale al cărui mandat a expirat își exercită activitatea până la depunerea jurământului de către judecătorul nou numit.

3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE